

מפני שכך נושא היה, כאמור, חשוב בעיני.
 יש בכנסת (ובכל פרלמנט) פער משוער בין ברבים מעניינים לבין דברים חשובים. יש ביניהם יגוד קימעט מוחלט. אידיוטיזם טהור כמו פרשת ארלוזורוב. יכול לספק לכנסת ישיבה סוערת ומרתקת, שתמלא עמודים בעיתונים. תקציב של 20 מיליארד לירות, החודר לתוך חיי של כל אורח בכל יום, יוצר שיעמום נוראי. חוק המאפיין שר למישרה להכניס כל אורח לבית הסוהר (למשל: סניף השיטות, שניסיתי לשווא לבטלו) מעניין רק קומץ מישפטנים.

כמו כדורי פינג'פונג

מכיוון שמחצית עבודת הכנסת היא מישפטית-מיקצועית, נמצא לא-מישפטן מחוץ למיסגרת במחצית הזמן. כי בין ההיגיון המישפטי ובין ההיגיון הנורמלי רובצת תהום.
 לי היה מבחינה זו, מזל מיוחד. בגיל 14, כשהייתי נאלץ להרוויח את לחמי, הלכתי לעבוד כפקיד במשרד של עורך-דין. מעולם לא למדתי מישפטים, אך במשך חמש שנות-עבודה בבית-המישפט תפסתי את הפרינציפ. אחרת לא היו עוברים לי גם חוות-הדעת המישפטיות המצויינות של זיכרוני על הצעות-החוקים.
 כשאתה סיעתי-יחיד, או שייך לסיעה קטנה, אתה צריך להיות דרוך תמיד, כמו חייל בתצפית במוצב. גם בישיבה ה"משעממת ביותר, אינך יודע אף פעם אם לא תודמן לך לפתע הזדמנות ליוזם מהלך פרלמנטרי מפתיע. כמו שחקן כדורגל, אתה יכול לפעמים לתפוס את הכדור ולגלגל אותו לחלק אחר של המגרש. אתה יכול לגצל יוכוח על עניין של מה-בכך כדי לעורר בכנסת מחשבה חדשה, להניח לפניך רעיון חדש.
 ורקנו לחלל הכנסת מאות רעיונות לשינוי פני ההכרזים, לתיקון עיוותים, לשינוי לול סידריה-שילטון, בצד הרעיונות לשינוי המדיניות. כיום אני נהנה להיווכח, תוך קריאת דיווח על דיוני הכנסת החדשה, שרעיונות אלה ממשכיכים לקפוץ באולם, כמו כדורי פינג'פונג — כגון הרעיון לחלק מחדש את תפקידי הממשל בין משרדי הממשלה, על פי שיטה רציונלית, או הרעיון לחוק בכלל את הפרט הטורדני "לאום" מתעודות-הזהות.
זרענו בכנסת זרעים שאהדים מהם ינבטו רק בעוד שנים.
 הרגשה זו, שמילאנו תפקיד כמיטב יכולתנו, שקולה כנגד טונות של שיעמום טהור. כיום, כשאני מבית אחרת על שמונה שנים של מאמץ רצוף, אני מצטער אף על יום אחד של עבודה. גם לא לאור מה שקרה ב-31 בדצמבר, אחרי הכל, לא ביקשנו למצוא חן בעיני הציבור בכל מחיר. היה חשוב לנו יותר להרגיש ש"אנחנו שלמים עם עצמנו."

כל מיני רעש
 איני מועז דומר — ואל ייחשב לי הדבר ליוקרה בלתי-נסבלת — שאילו הלכנו בדרך זו, היינו מצליחים בה יותר מכל סיעה אחרת. פשוט מפני ששלטנו בטכניקה הפרלמנטרית יותר מכל גוף אחר, והיינו מהירי-החלטה וכושרי-ביצוע. אלא מה — זה לא עניין אותנו. חסר לנו התיאבון להיות פוליטיקאים מיקצועיים. **לעולם לא היה עודה על דעתי "לרדוף" לכנסת כמיקצוע, למען הכבוד והמשכורת העוממת. בודד אי לא היה לאיש מאיתנו עניין להקים אימפריה כלכלית-פוליטית, אפילו קטנה כמו זו של "ע"פ, פא"י**

..אבנרי לא חסר לי! אמר משה ברעם

תנועתנו הייתי נאלץ לומר: "חברים יקר ריב, חפשו לכם נציג אחר בכנסת. פשוט אין לי שום עניין לשבת בכנסת בתנאים כאלה. התענוג אינו די גדול."
 מדוע מתנגדים הבריות לזנות? הרי זה מיקצוע עתיק, שהיה לא פעם מכובד, ושהוא לדעת רבים נחוץ ורצוי. היחס ה"שליילי נובע, כך נדמה לי, מן העובדה שבמיקצוע זה נמכר, תמורת כסף, דבר שהטבע האנושי קושר אותו לאהבה, או לפחות לחיבה או ליחס רגשי דומה. כזו דעתי גם על העיתונות. אדם המוכן לכתוב, תמורת כסף, דבר שאינו מאמין בו, אינו שונה מזונה. בהקשר זה דיברנו פעם על מיקצוע ששמו, "עיתונות".

שמיים וארץ נגד שיטת הסובסידיות, המש"חיתה והמושחתת — ואתם ח"כים היו ה"ראשונים שזיעזעו את הארץ בנאומים נגד שים נגד הממשלה המשוחתת והמושחתת, שבטלה עכשיו את הסובסידיות).
אנחנו לא היינו מאושרים כאזה. עוררנו לא פעם רעש בכנסת. כי החלטנו לא סדרנו מפרסומת. ידענו שהפירסום הוא חלק חשוב של פעולתנו, אמצעי להפצת דעותינו בציבור. אבל כאשר עוררנו רעש, זה היה על עניין שהאמננו בו. ולא פעם היה זה רעש שקומם נגדנו את הציבור.

הוא הרוץ בעיני, לגבי הפוזי טיקה. כמכשיר בידי אדם המאי מין כמה שהוא עושה, המבטא אמת שזו, הפועל מתוך אהבה, זהו אקט יפה. אחד העיסוקים היפים ביותר בחברה האנושית. אך קח ממנו את האמונה, את זיק האהבה — וזא תישאר אלא זנות מיקצועית, מכחיזה למדי.
 מי שמחליט לעשות מעשה פינחסי, אינו צריך לדרוש שכר של זימרי. (לא זאת אינה טעות דפוס. בעולמנו, שכרו של זימר רי עולה תמיד בהרבה על שכרו של פינחסי. מה גם שפינחסי משלם מסי-הכנסה ומילואי-מרוצו בעוד שזימרי מוצא כל מיני טריקים כדי להשתמט מהם.)
אם ספגנו מפרה בלוגי-הסינדרוסים טר מפני שעשינו את הדבר הנכון, והיינו נאמנים לעצמנו — אז לנו להתלונן. מפרה כזאת אינה כ"ר שיה, אם כי גם אינה מקור לשימי חח רבה.

עולה בזכרוני אחד ממאבקי-היחיד הגר"גשים ביותר שלנו — הסערה שיצרנו, בכונה תחילה, במליאת-הכנסת למחרת הפלת המטוס הלווי. כשהחלטנו לתבוע מעל הדוכן את פיטורי דיין והרמטכ"ל, ידענו אולי לא יהיה פופולרי. היום, בי דיעבר, לאור מחלדי יום-הכיפורים, אולי יסכימו עימנו רבים שצדקנו, ושדם רב היה אולי נחסך. אילו נבדקה אז כל שיטת קבלת-ההחלטות במערכת-הביטחון.
אבל מישקע השינאה שעוררנו על עצמנו באותו יום — נשאר אישם בתת-ההכרה של רבים ו" טובים, ובוודאי התנקם בנו.
 עשיתי הרבה מעשים פופולריים (למשל: גילוי פרשת נח"ב-1995 וקרב-ספיר). אך הוששני שלבסוף השאירו מאחוריה הבלתי-פופולריים את המישקע העמוק יותר.

פינחסי וזימרי

האם יש להצטער על כך? האם לא כדאי היה לוותר על הרבה מן המאי בקים האלה, ואף להגיד מדי פעם את הדיבור מדעתנו האמיתית, כדי להישאר כוח יעיל בכנסת?
 בוודאי יהיו שישיבו בחיוב. אבל אילו נתקבלה אי-פעם החלטה כזאת במוסדות

האם יש להצטער על כך? האם לא כדאי היה לוותר על הרבה מן המאי בקים האלה, ואף להגיד מדי פעם את הדיבור מדעתנו האמיתית, כדי להישאר כוח יעיל בכנסת?
 בוודאי יהיו שישיבו בחיוב. אבל אילו נתקבלה אי-פעם החלטה כזאת במוסדות

איך לעלות על הסוס

מור עימי פסל-פלאסטיק קטן של קנגרו, שקבלתי כמתנה מידידי פרץ עופר למחרת בחירתי הראשונה. קנגרו זה מסמל משהו.
 באותם הימים, אחרי הישיבות הראשונות של הכנסת הששית, שאלו אותי בכנסת ניצחון תנועתי איך מתייחסים אלי עמיתי החדשים. עינתי שאני מרגיש את עצמי

ואת
אורי אבנרי

כמו הקנגרו בסיפור על האיכר, שביקר לראשונה בנך-החיות. האיכר עמד לפני כלוב הקנגרו, הביט בו ארוכות, ולבסוף אמר: "אין חייה כזאת!"
הייתי קנגרו, ונשארתיו כזה עד הרגע האחרון בכנסת. בגלל סיבה פשוטה: אינני, ולא רציתי להיות, פוליטיקאי מיקצועי. למרות שהי בכנסת היא, כראש וראשונה, כנס של פוליטיקאים מיקצועיים.
 כאשר הכריזו השבוע משה ברעם, פולי-טיקאי מיקצועי מובהק, בראשו עיתונאי: "אורי אבנרי לא חסר לי בכנסת!" — הבינותי לרוחו. בשבילי ובשביל עמיתי, הבוסים ממגוון מפא"י בגילגוליו ה"שונים, וגם הבוסים של מנגוני שאר ה"מיפלגות מחרות עד ל"ע ומק", היינו ר"נשארו חיה מזוהה, מרגיזה בעצם קיומה. אנסה להסביר זאת: